

CULTUURCARAVAN 2017-2018

Een **bestuurlijk experiment** om **inwoners meer directe invloed te geven op beleid**.

Inwoners beslissen zelf over de Cultuurvisie van de gemeente.

Een **initiatief** van **gemeente Hellendoorn** met ondersteuning van **Studio Vers Bestuur**.

Aanleiding en Doelstelling

Aanleiding:

In de raadsvergadering op 10 mei 2016 heeft de raad vastgesteld dat het tot stand brengen van een nieuwe Cultuurvisie een bestuurlijk experiment is. De provincie Overijssel heeft het verzoek gehonoreerd om dit bestuurlijk experiment te begeleiden. Een bestuurlijk experiment vraagt om een andere rol van de raad. Om verwachtingen over en weer te kunnen managen, legt de raad vast welke spelregels gelden voor de rol van de raad en die van inwoners in het proces om tot een Cultuurvisie te komen

Doelstelling:

De raad wil leren van een andere manier van samenwerken met inwoners.

AFTRAP

14 september 2017 - aftrap in ZINiN-Theater

Johan Kampman wordt geïnstalleerd als **CultuurBurgemeester** en boegbeeld van de CultuurCaravaan.

Aanpak

- Voor de zomer 2017 is een plan van aanpak opgesteld en vastgesteld.
- De aanpak is tweeledig:
 1. De inhoud van de nieuwe Cultuurvisie komt tot stand op basis van inbreng en besluitvorming door inwoners van de gemeente Hellendoorn. Een nader vast te stellen groep inwoners (circa 100) uit de gemeente Hellendoorn zal een besluit nemen over de nieuwe Cultuurvisie.
 2. Er komt een nieuwe werkwijze om cultuurbeleid vorm te geven. De insteek is dat de aanpak regelmatig wordt herhaald en dat het cultuurbeleid zo continu wordt verfrist. Nadrukkelijk wijzen we erop dat dit experiment de eerste stap is in een lang lopend proces en dat zowel de opbrengst als het aantal betrokken inwoners in de eerste fase wellicht nog bescheiden is. Het betreft een experiment en zal zich in de komende jaren moeten bewijzen en continu moeten worden aangepast.

Uitgebreidere informatie is te vinden in initiatiefvoorstel nr. 17INT00828 Cultuurvisie Hellendoorn via bestuurlijke vernieuwing.

De CultuurCaravaan

- Een essentieel onderdeel van de aanpak was het organiseren van de CultuurCaravaan

De CultuurCaravaan brengt het huidige cultuuraanbod en de ideeën en opvattingen van inwoners bijeen. De CultuurCaravaan is een samenspel tussen inwoners en het resultaat is dan ook afhankelijk van de inzet van de inwoners van Hellendoorn.

Op tal van avonden, gesprekken en bijeenkomsten kunnen inwoners laten zien en horen wat cultuur in hun ogen is en wat zij belangrijk vinden om te behouden, nieuw mogelijk te maken of te veranderen in het culturele leven in de gemeente Hellendoorn. Cultuur is van iedereen, van jong tot oud, van vmbo tot universiteit, van caissières tot managers, van skaters tot carbid-schieters, van Haarle tot Daarlerveen, van Nijverdal tot Marle.

Van belang is dat inwoners aangeven wat ze zelf doen, dan wel willen verfrissen aan het cultuuraanbod.

Concreet zijn de volgende acties en middelen ingezet:

- Huisstijl en Beeldmerk
- Caravan
- Productieteam (cultuurverbinders)
- Sterke inzet op het betrekken van inwoners
- CultuurBurgemeester
- E-platform
- Social media

EERSTE OOGST

14 september 2017 - tientallen inwoners gaan in gesprek...

Resultaat:

- een eerste overzicht van wat absoluut moet blijven!
- een eerste oogst ideeën!

- Op 14 september is als aftrap van de CultuurCaravaan een inwonersbijeenkomst georganiseerd, met een centrale rol voor de cultuurverbinders.
- Het succes van deze aftrap was met name te danken aan de cultuurverbinders die hun achterban geënthousiasmeerd hebben en de inwonersbijeenkomst mede hebben vormgegeven.
- Op deze avond is intensief gesproken over wat er onder cultuur wordt verstaan en welke activiteiten worden gewaardeerd. Dit heeft een eerste oogst opgeleverd, van zowel bestaande activiteiten die sterk worden gewaardeerd als nieuwe ideeën.

CULTUURCARAVAN

Half september - half november 2017

CUL
TOUR
CARA
VAAN

- De **CultuurCaravaan** trekt door alle kernen van de gemeente en haalt een **ruime oogst aan ideeën** op.

De CultuurCaravaan:

- is aangehaakt bij bestaande evenementen.
- heeft alle kernen aangedaan met steeds een raadslid als aanjager.
- maakte steeds gebruik van cultuurverbinders die hun achterban hebben gemobiliseerd.
- heeft allerlei publiciteitsmiddelen ingezet, zoals een postercampagne, blog, bierviltjes, ...

Oogst CultuurCaravaan

- **De opbrengsten van de CultuurCaravaan zijn:**
 - Een sterkere betrokkenheid van inwoners van de gemeente Hellendoorn bij het thema cultuur
 - Een duidelijk beeld van wat in de gemeente op cultureel gebied behouden moet blijven
 - Een groot aantal uiteenlopende nieuwe ideeën

Totale opbrengst van wat behouden moet blijven

WERKSESSIES

Medio november lichten inwoners hun ideeën in twee werksessies toe en verbinden ze met andere ideeën rond een vijftal thema's.

- Cultuur educatie
- Cultuur ondersteuning
- Cultuur innovatie
- Cultuur podium
- Cultureel erfgoed

Clustering van de ideeën

- De opgehaalde ideeën zijn in samenwerking met het productieteam geordend naar een vijftal thema's.
- Aan de hand van deze thema's zijn er twee werksessies georganiseerd, waarbij ideeën door de inwoners zijn toegelicht, gebundeld en gestapeld.

CATEGORIEËN

Alle ideeën worden vervolgens ingedeeld in vier categorieën

A. Doorgaan en/of zelf doen

Deze ideeën kunnen **zonder inbreng vanuit de gemeente** worden opgepakt en/of gecontinueerd.

B. Startklaar maken

Deze ideeën zijn zo concreet dat ze **op redelijk korte tijd** kunnen worden opgepakt en voorbereid

C. Op broeden

Deze ideeën zijn zo complex en hebben zo vergaande consequenties dat we daar **eerst nog eens goed over moeten nadenken**

D. Behouden

Deze activiteiten en/of voorzieningen **functioneren al** langere tijd tot grote tevredenheid van de inwoners.

CLUSTEREN

Klassieke muziek - Klassieke zangschou-
ling - Muziekonderwijsproject- **Muziekonderwijs**
Muziekschool/muziekeducatie - Kinderen kennis laten maken met verschillen-
de muziekstijlen en instrumenten - Gitaarles op basisschool - (goedkopere) Blokfluitles op
school - **Kennisoverdracht van cultureel erfgoed** - Meer muziek op
basisscholen - Uitvoeringen jeugd - Meer voor kinderen/kinderanimatie - Schilder en takenworkshops - Festival
voor kinderen (toneel, dans, zang en muziek) in Daarle - Kindertoneel/theater in hele gemeente - Kunst in de klas - Minder
regelgeving - **Kunst komt naar je toe** - Zonder kosten culturele activiteiten faciliteren - Informatiepersoon
bij wie alles is op te halen met betrekking tot het organiseren en uitvoeren van initiatieven (vergunningen - subsidies - materiaal en
meedenken) - **Samen vieren van 75 jaar bevrijding** - Stimuleer wat van mensen komt - Makkelijker toetsem-
ring van gemeente om iets te realiseren - Nieuwe initiatieven belonen - Een aanspreekpunt dat cultuuractiviteiten met een grote en kleine c
aan elkaar verbindt en kenbaar maakt - **Uitbreiding jeugdactiviteiten in alle kernen** - Bestaande activiteiten
openbaar maken en jeugd betrekken bij ontwikkeling hiervan - Culturele kaart - Displayborden met culturele agenda - PawPaw festival kenbaar maken
- Meer aandacht voor hobbykunstenaars - Promotie voor het bestaan van en deelname aan culturele activiteiten - Poëzie (en andere kunstvormen) in
openbare ruimte - Meer beeldende kunst in openbare ruimtes (binnen en buiten) - **Regelneven voor cultuurinitiatieven**
Posters in lege winkelpanden of op markante plaatsen - Een aansprekend concert voor jongeren in Openlucht Theater - Podium voor iedereen - Amateurkunst-
podium - Activiteiten bundelen op bepaalde locaties en tijdstippen - Stagetime 2.0. - Kennismaken cultuur voortgezet onderwijs/uitbouwen van basisschool -
Toneelclubs voor jongeren vanuit school georganiseerd - Inzetten op jeugd en vernieuwing - Jeugdavond voor 13 t/m 16 jaar - Improvisatie café - Meer bekende
artiesten voor jongeren - Meer optredens voor 13 t/m 16 jaar - Andere bands ontmoeten en podiumplek bemachtigen - **Website voor cultuur**
- **Marktplaats voor culturele behoeftigheden** - Cibab die tentoonstellingen verzorgt - Jongerenwerk in Haarle - Meer ac-
tiviteiten voor jeugd in eigen dorp - Ondersteunen en faciliteren groepen die gezamenlijk beeldende kunst beoefenen/atelierruimtes e.d. - Eigen oogst in elke
kern - Tentoonstellingsruimte de Brugge - **Kunst in de openbare ruimte** - Meer aandacht voor hobby-kunstenaars - Dorpsdichters -
Centrale ruimte voor muziek en expositie - Cultuurplek amateurkunstenaars beeldend en muziek - **Bibliotheken met sociale functie**
- Kunstenaars in lege panden - **Theater- en kunst(fiets)tocht langs alle kernen** - Expositieruimte amateurkunst - Musical
van de Jeugdtheaterschool en het Memorymuseum (met ondersteuning van verenigingen voor historisch en/of cultureel erfgoed) Meer aandacht voor bom-
bardement - Mogelijkheid voor initiatieven omtrent het thema om aan te haken - In onderwijs meer aandacht voor cultureel erfgoed - Interesse voor Oude
Kerkhof vergroten - **Muziekstudio en oefenruimte bandjes** - Adoptie van cultureel erfgoed door de jongere generatie
- Leer historie kennen van alle kernen - Inrichting rond de kerk in Haarle; een historische route met pilaren met foto's van vroeger en nu om identiteit
dorp uit te beelden - **Fysiek en digitaal podium voor amateurkunst** - Goedkopere films voor mensen met
minder budget - Geld van Helssendoorn, Bruisend Nijverdal en sportevenementen die onder Cultuur vallen vrijmaken voor muziek en kun-
steducatie op school - Subsidie cultuur naar kleine kernen zelf verdelen - **Muziekkoepeel in Nijverdal** - Ruimte voor
historische spullen in Daarle creëren in bibliotheek - Oude subsidieverstrekking weer terug Meer geld voor cultuur in kleine kernen
- **Cultuurpret voor een klein budget** - Ondersteuning van verenigingen / vrijwilligers worden
overvoerd - Aandacht leefbaarheid kleine kernen - Beschikbare budget voor cultuur verdelen per kern en daar beoor-
delen waar het geld voor is (zoals dorpsbudget) - Cultuurbudget - Budget voor ouderenactiviteiten -
Inzet (dorps)budget ten behoeve van cultuur - Budget voor de
kernen in het dorpshuis Financiële ondersteuning buurthuis Haarle - Uitbreiding financiële
ondersteuning van lokale ideeën - Nieuwe initiatieven belonen -

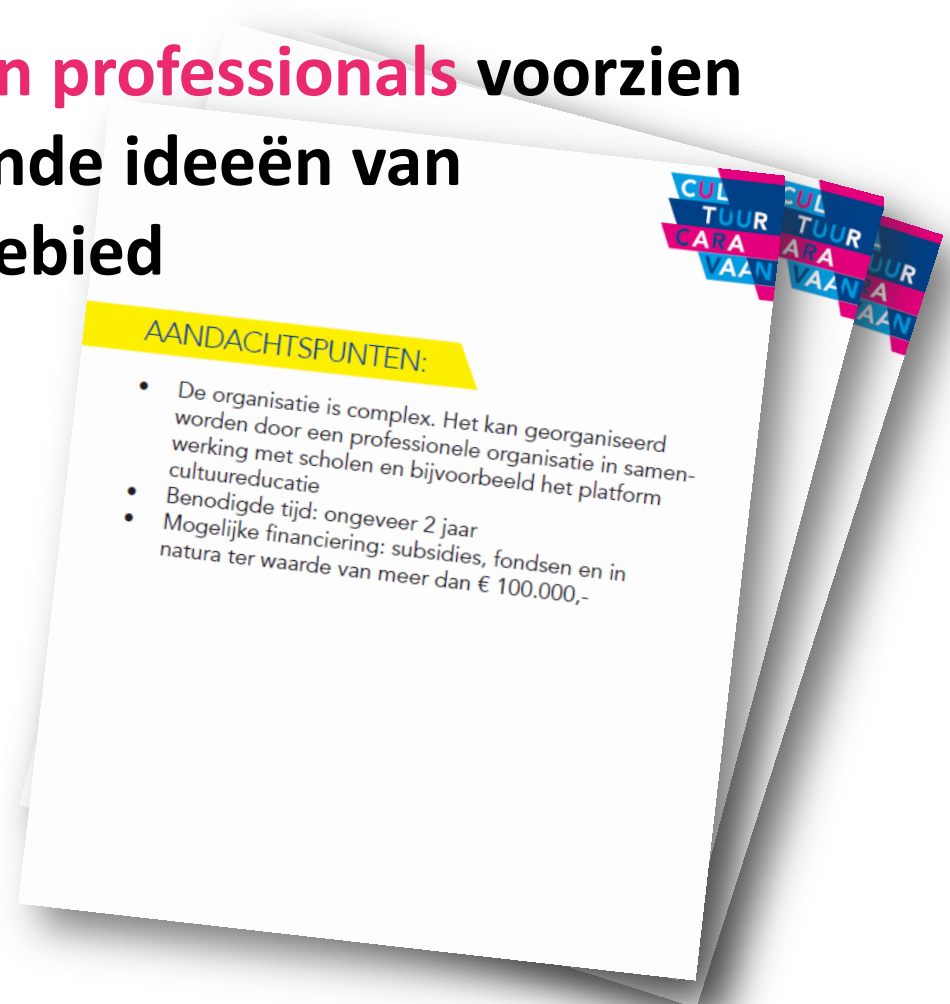
De ideeën uit de **B- en C-categorie** worden geclusterd,
gestapeld en verbonden tot **zestien overkoepelende ideeën**
waarin **alle ingebrachte ideeën** zijn te herkennen.

16 ideeën

- De clustering en de categorisering samen hebben geleid tot 16 ideeën die de basis vormen voor de beslisronde. Dit zijn ideeën die afkomstig zijn uit de categorieën 'Startklaar maken' en 'Op broeden'.

CONSEQUENTIES

- Deskundige **inwoners en professionals** voorzien de zestien overkoepelende ideeën van **consequenties** op het gebied van organisatie, tijd en geld (kosten/budget).

BONTE HONDERD

- **3000 inwoners** van alle leeftijden en uit alle kernen worden uitgenodigd om met elkaar te beslissen hoe belangrijk ze de **zestien ideeën** vinden. 100 van hen - **de Bonte Honderd** - reageren positief.
- Zij prioriteren op 20 januari de overkoepelende ideeën en leveren zo een **belangrijke bijdrage** aan de Cultuurvisie.

Besluitvorming

- Doel was om 100 inwoners de 16 ideeën te laten prioriteren.
- De selectie van deze Bonte Honderd heeft op twee manieren plaatsgevonden;
 - **1.** betrokkenen konden zich tijdens de CultuurCaravaan opgeven
 - **2.** ad random zijn 3000 inwoners uit alle kernen, van diverse leeftijdsgroepen, zowel mannen als vrouwen, via een brief benaderd. Een deel van deze brieven is door raadsleden persoonlijk overhandigd.
- De respons was ongeveer 140 mensen, waarvan er uiteindelijk 88 hebben deelgenomen aan de BeslisRonde.

FESTIVALWEEK

- De **beslisronde** door de **Bonte Honderd** is een **werksessie**.
- Maar **cultuur** is met name ook **beleven en genieten**.
- Daarom organiseren we **rond de 20^e januari** een gratis **festivalweek voor alle inwoners**.
- Als **locatie** kiezen we voor **de Smidse**, een typisch voorbeeld van **industrieel erfgoed**.

Festivalweek

- **Na de aftrap en de CultuurCaravaan was de Festivalweek het derde belangrijke evenement.**
- **Deze Festivalweek diende meerdere doelen;**
 - Een podium voor cultuur in de gemeente creëren. De ideeënshow van Johan Kampman heeft deze podiumfunctie waargemaakt.
 - Het verbinden van betrokkenen rondom het thema cultuur. De CultuurMarkt, de Kindermiddag en de BandjesAvond hebben daaraan bijgedragen.
 - Het kenbaar maken van de opbrengst uit de CultuurCaravaan.
 - Een concrete prioritering aanbrengeen waarlangs de Cultuurvisie kan worden uitgewerkt. De Beslisronde heeft geresulteerd in die breed gedragen prioritering.

KINDERMIDDAG

Woensdagmiddag 17 december gaat **Kareltje de kok** - *een lokale bekendheid* - met lagere schoolkinderen op zoek naar goede en spannende ideeën.

IDEEËN SHOW

Vrijdag 19 januari presenteert

CultuurBurgemeester **Johan Kampman** zijn **grote ideeënshow**. Daarin kunnen inwoners hun idee op een creatieve manier over het voetlicht brengen.

Voorafgaand organiseren we een Cultuurmarkt.

Iedereen krijgt de kans contacten te leggen, ideeën uit te wisselen, culturele diensten en benodigdheden aan te bieden of te verwerven en elkaar verder te helpen.

BANDJESAVOND

Op **zaterdagavond 20 januari** verzorgt een aantal **lokale bands** een ongedwongen **muzikale afsluiting** van de **festivalweek**.

BESLISRONDE

De **Bonte Honderd** beslissen over de relatieve **belangrijkheid** en **haalbaarheid** van de zestien overkoepelende ideeën.

Daarvoor maken we gebruik van een werkvorm waarin deelnemers in groepen tot consensus komen.

De uitslag van de prioritering wordt **direct na afloop van de beslisronde** publiek gemaakt.

Methode BeslisRonde

- Totaal 88 deelnemers, verdeeld over 11 tafels prioriteerden de 16 overkoepelende ideeën.
- Door het inzetten van munten kon elke deelnemer zichtbaar maken welk ideeën hij/zij het belangrijkste vond.
- De deelnemers moesten wel met elkaar in gesprek, want een inzet telde pas als twee anderen dat idee ook steunden.
- In een tweede ronde mochten de deelnemers samen nog eens 12 munten extra inzetten, om kracht bij te zetten aan waar zij het gezamenlijk over eens waren.
- De uitkomsten per tafel zijn opgeteld en leidden tot de definitieve prioritering.

Uitkomst beslisronde

Uitslag

De zestien ideeën werden als volgt geprioriteerd:

- **Muziekonderwijs**
(169 punten)
- **Kunst komt naar je toe**
(130 punten)
- **Uitbreiding jeugdactiviteiten in alle kernen**
(88 punten)
- **Cultuurpret voor een klein budget**
(83 punten)
- **Samen vieren van 75 jaar bevrijding**
(82 punten)
- **Theater- en kunst(fiets)tocht langs alle kernen** (74 punten)
- **Muziekstudio en oefenruimte bandjes**
(67 punten)
- **Bibliotheken met sociale functie**
(67 punten)
- **Muziekkoepeel in Nijverdal**
(61 punten)
- **Kennisoverdracht van cultureel erfgoed**
(56 punten)
- **Website voor cultuur**
(53 punten)
- **Marktplaats voor culturele behoeftigheden**
(44 punten)
- **Regelneven voor cultuurinitiatieven**
(38 punten)
- **Inzet (dorps)budget t.b.v. cultuur**
(27 punten)
- **Kunst in de openbare ruimte**
(25 punten)
- **Fysiek en digitaal podium voor amateurkunst** (12 punten)

De totale oogst van de CultuurCaravaan...

- alle ideeën inclusief de prioritering
- de oogst van wat behouden moet worden

...vormt de **Cultuurvisie** van de gemeente Hellendoorn.

De nieuwe Cultuurvisie

- De opbrengst van de CultuurCaravaan vormt de eerste versie van de nieuwe Cultuurvisie.
- Deze Cultuurvisie is echter een continu proces en NIET een eenmalig experiment.
- De eerstvolgende stap is het nader uitwerken door inwoners van de geprioriteerde ideeën.
- Vervolgens is het van belang dat deze aanpak ook de komende jaren wordt voortgezet.
- Hierbij is een aantal uitgangspunten van belang:
 - Blijven betrekken van inwoners, cultuurverbinders en raadsleden
 - Inzetten op brede communicatie
 - Faciliteren en aanjagen door de gemeente
 - Organiseren van een aantal momenten waarop inwoners (opnieuw) kunnen aanhaken en/of een podium krijgen
 - Het vieren en laten zien van resultaten

GEMEENTERAAD

De ideeën, de prioritering - de **totale Cultuurvisie** is **door de samenleving tot stand gebracht**. De **gemeenteraad** krijgt die vervolgens **voorjaar 2018** ter vaststelling **aangeboden**.

Raadsleden zijn overigens continu bij het hele proces van de CultuurCaravaan betrokken geweest.

UITWERKING

Ook de **uitwerking van de Cultuurvisie** is een **samenwerking** tussen **inwoners, verenigingen** en **gemeente**.

Afhankelijk van ambities, budgetten en personele capaciteit in zowel de samenleving als de gemeente wordt de uitwerking van de visie – *de realisering van de ideeën* – ter hand genomen.

EXTRA OPBRENGST

Natuurlijk is de CultuurCaravaan opgezet om op een **nieuwe, experimentele manier** de **Cultuurvisie** tot stand te brengen, die uit de **samenleving zelf** komt.

Maar een **belangrijke meerwaarde** ligt ook in de **energie die vrijkomt om nieuwe initiatieven van de grond te tillen.**

Net als in de contacten die binnen de lokale gemeenschap zijn gelegd en die de basis vormen voor **verdere verbinding en samenwerking.**